

Vergaderjaar 2020–2021

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1765

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 juli 2021

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda van de Eurogroep en Ecofinraad van 12 en 13 juli a.s. in Brussel.

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

Daarnaast treft u bijgevoegd het kwartaaloverzicht van lopende EU-wetgevingsonderhandelingen op het terrein van het Ministerie van Financiën, conform de afspraken omtrent EU-informatievoorziening.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

Eurogroep

Reguliere samenstelling

Begrotingspositie eurozone naar aanleiding van EFB rapport

Document: n.v.t.

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

In de Eurogroep zullen lidstaten spreken over het rapport van de European Fiscal Board (EFB) over de beoordeling van de begrotingspositie van de eurozone in 2022, dat op 16 juni jl. is gepubliceerd.¹

Het rapport stelt dat het jaarlijkse reële bbp in de eurozone naar verwachting begin volgend jaar het niveau van vóór de crisis zal overschrijden. Het herstel is hierbij gebaseerd op verbeterende wereldwijde economische vooruitzichten, het verwachte vrijkomen van uitgestelde consumentenuitgaven, de implementatie van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (*Recovery and Resilience Facility*, RRF) en een omvangrijke budgettaire- en monetaire steun. Het structurele primaire tekort van de eurozone, dat wil zeggen het begrotingstekort gecorrigeerd voor conjunctuur en rente-uitgaven, zal in 2022 naar verwachting dicht bij het niveau van 2020 liggen en circa 3%-punt van het bbp hoger uitkomen dan in 2019. Het begrotingsbeleid zal volgens de EFB dus nog steeds een aanzienlijke steun aan de economie bieden. De EFB wijst erop dat niet alle maatregelen tot uiting komen in de tekortcijfers. Zo worden in de nationale begrotingen overheidsuitgaven die gedekt worden door subsidies uit de RRF als tekortneutraal geregistreerd, ongeacht wanneer deze subsidies worden uitbetaald. Ook omvat de budgettaire respons van lidstaten substantiële garantieregelingen die niet worden opgenomen in de overheidsbegrotingen, tenzij er een beroep op wordt gedaan.

In het rapport is een aantal aanbevelingen opgenomen. Ten eerste beveelt het EFB een ondersteunende begrotingskoers aan voor de eurozone in 2022. Het beleid dat tot op heden door regeringen is aangenomen, leidt volgens de EFB tot een passend niveau van begrotingssteun. Lidstaten moeten ervoor zorgen dat de steun geleidelijk wordt afgebouwd, terwijl de uitgaven boven het niveau van vóór de crisis blijven. Ten tweede biedt de RRF voor landen met een hoge schuldenlast de mogelijkheid om het herstel te ondersteunen met hervormingen en investeringen en onder tussen nationaal een prudent begrotingsbeleid te voeren om de houdbaarheid van de overheidsfinanciën op middellange termijn te waarborgen. Ten derde zullen het monetair en begrotingsbeleid elkaar moeten blijven aanvullen om het verdere economische herstel van de eurozone te waarborgen. Ten vierde zou een herziening van de begrotingsregels van het Stabiliteits- en Groeipact (SGP) voordat de algemene ontsnappingsclausule wordt gedeactiveerd volgens de EFB bijdragen aan een soepele normalisering van het begrotingsbeleid. Als laatste zal de begrotingssteun moeten verschuiven naar het uitrollen van meer gerichte initiatieven ter bevordering van een duurzaam economisch herstel en ter ondersteuning van de digitale en groene transitie.

Nederland steunt de aanbeveling om de economie te ondersteunen zolang dat nodig is en pleit ervoor om procyclisch economisch beleid

¹ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2021_06_16_efb_assessment_of_euro_area_fiscal_stance_en.pdf

zoveel mogelijk te voorkomen. Als de economische omstandigheden het toelaten moeten lidstaten weer prudent begrotingsbeleid voeren, in het bijzonder de lidstaten met hoge schulden. Bovendien dienen lidstaten met hoge schulden de investeringen van de RRF te gebruiken om de publieke investeringen op peil te houden, terwijl prudent beleid wordt gevoerd om de houdbaarheid van de schuld op middellange termijn te waarborgen.

Nederland is van mening dat de herziening van het SGP los staat van het deactiveren van de algemene ontsnappingsclausule (GEC), omdat binnen het SGP reeds rekening wordt gehouden met landspecifieke omstandigheden.

De euro als digitale munt

Document: n.v.t.

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De Eurogroep zal van gedachte wisselen over digitaal centrale-bankgeld («de digitale euro») waarbij de voortgang in de ontwikkeling van de digitale euro zal worden toegelicht en lidstaten standpunten kunnen uitwisselen.

Digitaal centrale-bankgeld (verder «digitale euro») is publiek geld uitgegeven door een centrale bank voor breed publiek gebruik. De digitale euro kan in de toekomst mogelijk een rol spelen om, naast chartaal geld, publiek geld toegankelijk te houden in de eurozone. Ook kan de infrastructuur van de digitale euro als back-up dienen voor de vitale private betaalinfrastructuur en kan de digitale euro een stimulans zijn voor innovatie en diversiteit in de financiële sector. Verder kan de eurozone met een digitale euro tegenwicht bieden aan buitenlandse en private initiatieven voor digitale valuta en daarmee de strategische autonomie van de eurozone versterken.

Het kabinet is voorstander van een verdere ontwikkeling van de digitale euro. Met name de doelstelling om publiek geld toegankelijk te houden middels de digitale euro is in Nederland relevant vanwege het teruglopende gebruik van chartaal geld. Ik heb me eerder in de Tweede Kamer uitgesproken voor verdere ontwikkeling en zich geëngageerd om dit onderwerp ook in Europa onder de aandacht te brengen. Mede door Nederlandse inzet is dit onderwerp op de agenda van de Eurogroep gekomen.

Het is belangrijk dat er ook een politieke discussie wordt gevoerd over de doelen die de eurozone met een digitale euro wil bereiken om daarmee richting te geven aan de ECB voor de verdere technische ontwikkeling van de digitale euro. Tijdens deze Eurogroep zal Nederland de Europese Commissie en de Eurogroep oproepen een formeel proces voor de politieke discussie over de digitale euro vorm te geven en hier bijvoorbeeld een *high level working group* voor op te richten, waar de discussie over de politieke vragen omtrent de digitale euro kunnen worden voorbereid. Daarbij is Nederland bereid om mee te denken over hoe dit proces kan worden ingericht en over welke vraagstukken de politiek zich moet buigen.

Het lijkt erop dat de meeste lidstaten positief staan ten opzichte van het verder verkennen van de ontwikkeling van de digitale euro. Er lijkt echter nog geen eenduidige beeld bij de lidstaten welke doelstellingen er met een digitale euro moeten worden bereikt. De verwachting is dat als de discussie meer gericht wordt op een meer concreet ontwerp van de digitale euro, ook de discussie over de beoogde doelstellingen aan

duidelijkheid wint, aangezien de ontwerpkeuzes erg afhankelijk zijn van de beoogde doelen. Nederland verwelkomt een politieke discussie over de doelstellingen om te zorgen dat de Nederlandse belangen goed gewaarborgd blijven bij de ontwikkeling van de digitale euro.

Inclusieve samenstelling

Werkplan Bankenunie

Document: n.v.t.

Aard bespreking: terugkoppeling Eurotop en vervolgstappen werkplan

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

In de Eurogroep zal naar verwachting een terugkoppeling worden gegeven van de Eurotop. Hier werd kort stil gestaan bij de ontwikkelingen rondom het vervolmaken van de Bankenunie en de voortgang van het werkplan. Op basis van een mandaat van de Eurotop uit december 2020 is door de *High Level Working Group* (HLWG) de afgelopen maanden gewerkt aan een werkplan om richting te geven aan de vervolgstappen op de vier werkstromen binnen het bankenuniedossier: het Europees Depositogarantiestelsel (EDIS), de herziening van het crisisraamwerk voor falende banken, omgang met grensoverschrijdende banken en de weging van staatsobligaties (RTSE). Hoewel er voortgang is gemaakt, is er meer tijd nodig om tot overeenstemming te komen over het werkplan. De voorzitter van de Eurogroep heeft een brief gestuurd aan de voorzitter van de Europese Raad als input voor de discussie op de Eurotop van 25 juni 2021.² Tijdens de Eurogroep zal mogelijk worden gesproken over vervolgstappen om het werkplan verder te brengen. Nederland wil graag doorgaan met de besprekingen en is van mening dat stappen op een Europees Depositogarantiestelsel (EDIS) gepaard dienen te gaan met stappen op risicoreductie, zeker wat betreft risico's door afhankelijkheden tussen banken en overheden.

Gedachtewisseling over internationale monetaire en financiële relaties

Document: n.v.t.

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De voorzitter van de Eurogroup heeft een vooruitblik op internationale samenwerking op monetair en financieel gebied op de agenda gezet. Waarschijnlijk wil de voorzitter van de Eurogroep van gedachten wisselen over internationale samenwerking op monetair en financieel gebied de komende jaren. De US Treasury (Yanet Yellen) zal als externe spreker aanwezig zijn. Nederland hecht aan een goede trans-Atlantische relatie.

Ecofinraad

Wetgevingsvoorstellen op het gebied van anti-witwassen

Document: nog niet beschikbaar. De wetgevingsvoorstellen op het gebied van anti-witwassen worden naar verwachting in juli door de Europese Commissie gepubliceerd.

Aard bespreking: beleidsdebat

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De Ecofinraad spreekt mogelijk over wetgevingsvoorstellen op het gebied van anti-witwassen (AML) en antiterrorismedinanciering (CFT). De

² <https://www.consilium.europa.eu/media/50556/peg-letter-to-pec-june-2021.pdf>

Europese Commissie heeft aangegeven deze voorstellen in juli 2021 te publiceren. De Kamer wordt voorafgaand aan het Commissiedebat op 9 september middels BNC-fiches geïnformeerd over deze voorstellen.

Dit onderwerp is een van de speerpunten is van de Europese Commissie. In het *joint position paper* dat Nederland, samen met Frankrijk, Duitsland, Italië, Letland en Spanje in het najaar van 2019 heeft opgesteld is reeds gepleit voor de oprichting van een nieuwe, onafhankelijke Europese AML/CFT-toezichthouder en verdere harmonisering van AML/CFT-regels door middel van een verordening.³ In mei 2020 heeft de Europese Commissie een mededeling⁴ uitgebracht waarin zij haar doelstellingen op het gebied van AML/CFT uiteenzet. Daaronder vallen onder meer het opstellen van een AML/CFT *single rulebook*, waarmee regels op het gebied van AML/CFT verder geharmoniseerd worden. Ook beoogt de Commissie Europees AML/CFT-toezicht tot stand te brengen en een coördinatie- en ondersteuningsmechanisme voor *EU Financial Intelligence Units* (FIUs).

Het Europees Parlement heeft in een resolutie van 10 juli 2020 de Commissie opgeroepen om zo snel mogelijk voortgang te boeken op de zes de pijlers uit het actieplan. In de resolutie heeft het Europees Parlement ten aanzien van de zes pijlers aangegeven welke invulling het Europees Parlement daarbij voor ogen ziet.

De Raad heeft de Commissie in zijn Raadsconclusies van 5 november 2020⁵ gevraagd prioriteit te geven aan deze voorstellen en heeft op een verschillende punten ten aanzien van de harmonisatie en de inrichting van de Europese AML/CFT-toezichthouder input gegeven aan de Commissie.

Het kabinet ondersteunt de plannen van de Commissie voor de totstandbrenging van een Europese AML/CFT-toezichthouder, verdere harmonisatie in de vorm van de introductie van een verordening en een coördinatie- en ondersteuningsmechanisme voor EU FIU's. Nederland hecht hierbij aan een onafhankelijke Europese AML/CFT-toezichthouder met directe en indirecte bevoegdheden en een selectie van de financiële instellingen die onder zijn toezicht vallen op basis van een risicoanalyse. Daarin dient in ieder geval aandacht te worden besteed aan grensoverschrijdende aspecten, en een gefaseerde benadering voor het onderbrengen van financiële instellingen onder zijn toezicht.⁶ Voor het ondersteunings- en samenwerkingsmechanisme voor EU FIUs geldt dat van belang is dat de operationele onafhankelijkheid en zelfstandigheid van de FIU's gewaarborgd blijft. Het beoogde mechanisme dient de werkzaamheden van de FIU's te ondersteunen, niet te vervangen.

Duurzame financieringen-pakket

Document: nog niet beschikbaar.

Aard bespreking: beleidsdebat

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De Europese Commissie zal op 6 juli a.s. een nieuw pakket aan maatregelen presenteren om de financiering van de duurzame transitie verder te stimuleren. Het pakket zal waarschijnlijk bestaan uit een hernieuwde duurzame financieringsstrategie en een voorstel voor een groene

³ Bijlage bij Kamerstuk 31 477, nr. 44.

⁴ Communication from the Commission on an Action Plan for a comprehensive Union policy on preventing money laundering and terrorist financing, May 7, 2020 C(2020) 2800.

⁵ Council conclusion on anti-money laundering and countering the financing of terrorism, 12608/20, 5 november 2020.

⁶ Kamerstuk 31 477, nr. 5, bijlage.

obligatiestandaard. De Commissie bouwt hierin voort op haar actieplan «Financieren van duurzame groei» uit 2018, maar bijvoorbeeld ook op het recent gepresenteerde voorstel voor de richtlijn *Corporate Sustainability Reporting*.

De duurzame financieringsstrategie zal naar verwachting een groot aantal maatregelen bevatten welke in brede zin door de Raad zullen worden besproken en waarvoor de Commissie pas op een later moment uitgewerkte voorstellen zal presenteren. Op het moment van schrijven is deze nieuwe strategie nog niet beschikbaar. De verwachting is dat het pakket een voorstel voor een groene obligatiestandaard zal bevatten. Met dit voorstel beoogt de Commissie investeringen in duurzame activiteiten te stimuleren. Duurzame obligaties spelen namelijk een steeds belangrijkere rol bij de financiering van de duurzame transitie, maar er is nog geen uniforme standaard voor groene obligaties binnen de EU. De verwachting is dat de Commissie een ambitieuze groene obligatiestandaard zal voorstellen, welke op vrijwillige basis toepasbaar is voor zowel bedrijven als overheden. Ook wordt de standaard waarschijnlijk gebaseerd op de Europese taxonomie. Deze punten zijn in lijn met de Nederlandse inzet bij een eerdere consultatie voor de Europese groene obligatiestandaard.⁷

De verwachting is dat de strategie zich in ieder geval ook zal richten op het stimuleren van transitionele investeringen. Dit zijn financieringen die onder de EU-taxononomie niet als groen worden gekwalificeerd, maar wel aan de duurzame transitie kunnen bijdragen. Ook zal de Commissie waarschijnlijk naar duurzaamheid in brede zin kijken, dus bijvoorbeeld ook de bescherming van biodiversiteit en de stimulering van de circulaire economie.

De Commissie heeft vorig jaar een consultatie uitgezet om inbreng voor deze strategie op te halen. Het kabinet heeft in een reactie het verbeteren van de risico-rendementsverhouding van duurzame investeringen, het bevorderen van transparantie en het opbouwen van capaciteit en expertise als prioriteiten genoemd.⁸ Deze reactie zal, in combinatie met de Kamerbrief verkenning markt groene financiering en de kabinetsreactie op de initiatiefnota Verduurzaming van de Financiële Sector van de leden Snels, Sneller, Bruins en Slootweg, de basis vormen voor de Nederlandse inzet voor deze hernieuwde strategie.

AOB – Stand van zaken financiële diensten dossiers

Document: op dit moment nog niet beschikbaar. Het document wordt voorafgaand aan de vergadering op het *Delegates Portal* geplaatst onder de titel «*Progress on financial services legislative files*».

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

Het voorzitterschap van de Raad voorziet de Ecofinraad op reguliere basis van informatie over de lopende wetgevingsvoorstellen op het terrein van financiële diensten. Nederland zal de updates van het voorzitterschap ten aanzien van financiële diensten dossiers aanhoren.

Werkprogramma van het Sloveense voorzitterschap

Document: <https://slovenian-presidency.consilium.europa.eu/media/i4qnfeqt/programme-sl-presidency-en.pdf>

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

⁷ Kamerstuk 22 112, nr. 2934.

⁸ Kamerstuk 22 112, nr. 2900.

De tweede helft van 2021 is Slovenië de voorzitter van de Raad van de Europese Unie. In deze Ecofinraad zal Slovenië het werkprogramma presenteren en aangeven wat de prioriteiten zijn voor het komende halfjaar. Het motto van het Sloveense voorzitterschap is: «*Together. Resilient. Europe.*»

Op financieel en economisch gebied heeft de implementatie van het Europese herstelinstrument *Next Generation EU* en de faciliteit voor herstel en veerkracht (*Recovery and Resilience Facility*, RRF) prioriteit. Verder zal het Sloveense voorzitterschap onder andere voortbouwen op relevante discussies die de afgelopen periode in de Ecofinraad hebben plaatsgevonden waaronder het verder ontwikkelen van de bankenunie en de kapitaalmarktunie, wetgeving op het gebied van anti-witwassen en antiterrorismefinanciering, digitalisering in de financiële sector en effectieve belastingen. De algemene prioriteiten van het Sloveense voorzitterschap – naast de financieel en economische onderwerpen – zijn te vinden op de website van het Sloveense voorzitterschap.⁹

Economisch herstel in Europa

Document: de voorstellen voor *Council Implementing Decisions* voor de plannen van individuele lidstaten zijn hier te vinden: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility/recovery-and-resilience-plans-assessments_en

Aard bespreking: gedachtewisseling en goedkeuring

Besluitvormingsprocedure: gekwalificeerde meerderheid

Toelichting:

In de Ecofinraad zal de Europese Commissie een toelichting geven op de stand van zaken met betrekking tot de faciliteit voor veerkracht en herstel (*Recovery and Resilience Facility*; RRF).¹⁰

Sinds de inwerkingtreding van deze verordening hebben 24 lidstaten hun herstelplan in het kader van de RRF ingediend. Uw Kamer is in een brief van 3 mei jl. geïnformeerd over het proces rondom deze plannen.¹¹ Op grond van de RRF-verordening moet de Europese Commissie de plannen beoordelen en, indien zij tot een positieve beoordeling komt, een voorstel doen voor een uitvoeringsbesluit van de Raad. De Raad besluit met gekwalificeerde meerderheid over deze uitvoeringsbesluiten en heeft hier op grond van de RRF-verordening in de regel een maand de tijd voor vanaf het moment waarop de Europese Commissie een voorstel heeft gedaan. Het kabinet streeft er telkens naar binnen twee weken nadat de Europese Commissie een concept uitvoeringsbesluit heeft gedeeld met de Raad een appreciatie hiervan aan de Tweede Kamer te sturen. Hierin zal het kabinet een appreciatie geven van de beoordeling van de Europese Commissie. Op de Ecofinraad zullen de eerste twaalf voorstellen voor uitvoeringsbesluiten van de Raad voor besluitvorming voorliggen.¹² De Tweede Kamer zal de appreciatie van de complete set aan voorstellen voorafgaand aan het Commissiedebat over de Ecofinraad ontvangen.

Europees Semester 2021: conclusies van de diepteonderzoeken 2021

Document: ST 10339/21

Aard bespreking: aannname Raadsconclusies

Besluitvormingsprocedure: gekwalificeerde meerderheid

Toelichting:

⁹ <https://slovenian-presidency.consilium.europa.eu/en/programme/priorities/>

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_en.

¹¹ Kamerstuk 21 501-07 nr. 1753

¹² https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility/recovery-and-resilience-plans-assessments_en

De Europese Commissie publiceert in het kader van de het Europees Semester ieder jaar het *Alert Mechanism Report* (AMR). In het AMR, gepubliceerd in november 2020, werd geconcludeerd dat de Commissie een diepteonderzoek zou gaan uitvoeren naar mogelijke onevenwichtigheden in de Nederlandse economie die verband houden met het overschot op de lopende rekening van de betalingsbalans en de hoge private schulden. Uw Kamer is van de publicatie van dit rapport op de hoogte gebracht middels de brief over het herfstpakket.¹³

Er zijn in totaal twaalf diepteonderzoeken uitgevoerd. Hierbij zijn macro-economische onevenwichtigheden vastgesteld in Duitsland, Frankrijk, Ierland, Spanje, Kroatië, Nederland, Portugal, Roemenië en Zweden. In Griekenland, Italië en Cyprus zijn buitensporige onevenwichtigheden geconstateerd. In de Raadsconclusies wordt bevestigd dat de macro-economische onevenwichtigheidsprocedure een belangrijk onderdeel is van het Europees Semester om eventuele nieuwe economische risico's te signaleren. Het kabinet kan zich vinden in de conclusies en is voornemens in te stemmen met de Raadsconclusies.

Terugkoppeling G20 vergadering van Ministers van Financiën en Presidenten van Centrale Banken

Document: n.v.t.; Na afloop van de bijeenkomst wordt een communiqué geplaatst op <https://www.g20.org/news.html>.

Aard bespreking: terugkoppeling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

Tijdens de Ecofinraad zullen de Europese Commissie en het EU voorzitterschap terugkoppelen van de derde G20-vergadering van Ministers van Financiën en Presidenten van Centrale Banken onder het Italiaanse voorzitterschap, welke op 9–10 juli plaatsvindt. Op het moment van schrijven heeft deze bijeenkomst nog niet plaatsgevonden, dus is het niet mogelijk om terug te koppelen. Nederland zal de terugkoppeling van de Commissie en het voorzitterschap aanhoren. Voor een appreciatie van werkprogramma en de Nederlandse inzet gedurende dit voorzitterschap verwijs ik naar de Kamerbrief inzake de Nederlandse deelname aan de G20 gedurende het Italiaanse voorzitterschap.¹⁴

Tijdens het Italiaanse voorzitterschap staat de crisisrespons en de gezamenlijke uitdaging voor een duurzaam en inclusief economisch herstel na de COVID-19-crisis centraal. Bij de G20-vergadering in juli zal naar verwachting in het bijzonder aandacht worden besteed belastingheffing in een digitaliserende economie en aan steun aan kwetsbare landen. Daarnaast worden drie side-events georganiseerd, namelijk een forum over productiviteit, een conferentie over klimaat en een symposium over internationale belastingen georganiseerd.

Na afloop van de bijeenkomst zal het Italiaanse G20-voorzitterschap een communiqué verspreiden. Daarnaast zal de Kamer separaat geïnformeerd worden over hetgeen besproken is en de resultaten.

¹³ Kamerstuk 21 501-20, nr. 1639

¹⁴ Kamerstuk 32 429, nr. 17